

zápisník 1961

časopis pro politiku a kulturu • září - říjen

NĚJAKÝ RESPEKT...

Ferdinand Peroutka

OBSAH

Jiří Orten

Touha

Zdeněk Suda

Kolik je místa pod sluncem

Jaroslav Dresler

Kacíř komunistu Ernst Bloch

Siegfried Ihle

Převýchova za mřížemi

Dalibor Zák

Německá otázka a my

Jan Čep

"Všeobecné spiknutí" Egona Hostovského

Jaroslav Jíra

Picasso a naše výtvarná kultura

Gertruda Goepfertová

Děda vypravuje a bojácnych a nebojsech

Poznámky:

Vezmi readlik — Hromádka a komunisté — Pražské jaro — Anonymní dopisy — Kovtunovy překlady Pasternaka — Siegfried Ihle — Max Brod.

Také v této situaci se projevuje optimistický a pesimistický temperament. Optimisté soudí, že v posledních několika týdnech se ukázaly slibné náznaky. Sověty prý jsou ochotny prodloužit lhůtu pro řešení berlínské krise a mimo to prý nebudou žádat plné diplomatické uznání východního komunistického Německa. Stačilo by prý, kdyby byl projev aspoň "nějaký respekt" vůči jeho vládě. Východoněmecká komunistická vláda již požívá jakéhosi respektu, který cele vyplývá z toho, že za ní pevně stojí sovětské Rusko. Jiný respekt jí nikdo neprokazuje, jak je pochopitelné u vlády tak neschopné získat si přízeň svého obyvatelstva. Velké věci se nyní dějí. Za jediný měsíc osmnáct atomových bomb na Sibíři. Nyní tedy víme proč: aby panu Ulbrichtovi se dostalo aspoň "nějakého respektu". Hory se hýbají, aby se najedla myš.

Ovšem, je to možno obrátit a říci: co nám na tom záleží? Když tolik je v sázce, proč západní demokratické státy se vzpírají trochu respektovat pana Ulbrichta? Je to tak nesmírný požadavek? Když svět je k vůli tomu ve varu, proč nedat malé myši, po čem touží?

Západní demokratické státy by mohly odpovědět, že dlouho dávaly pozor, co tato myš jí, a čím se živí její velký protektor. A že shledaly, že myš je hlodavec, a když prokouše jednu hranici, začne hlodat druhou. Také její velký protektor je hlodavec. Je podezření, že nejde o izolované řešení izolované berlínské otázky ani o pouhý drobet respektu pro pana Ulbrichta, nýbrž o to, zda se podaří jeden akt úspěšné expanse, za kterým by následovaly další, poněvadž expanse si neuložila omezené cíle.

Situace je tak napjatá, že jsme povinni přijmout s jistotou úlevou, jestliže sovětské Rusko si nepočíná tak radikálně, aby žádalo pro východoněmeckou vládu všechn respekt, nýbrž jestliže — je-li to pravda — žádá pro ni jen "nějaký respekt". Ovšem, do tohoto "nějakého respektu" je zahrnut ruský návrh, aby východní Německo bylo přijato do instituce Spojených národů jako člen. Bude nám řečeno při této příležitosti, že východoněmecká vláda je jedním z faktů života, jako se nám praví, že komunistická Čína má být přijata do Spojených národů, poněvadž je jedním z faktů života, dokonce ohromným faktem. Poněvadž se snažíme být realisty, imponuje nám, když slyšíme slova: fakta života. Jestliže myslíme dál, shledáváme, že těmito imponujícími slovy není vše řečeno. Hitlerovské Německo bylo fakt života,